

HANDLINGSPLAN MOT VÅLD, MOBBNING OCH TRAKASSERIER

Lagen

Skydda barnen mot våld

Trygg lärmiljö

Läroplansgrunderna

Förebyggande av mobbning och ingripande när sådant förekommer

Barnkonventionen

Ett barn har rätt till social trygghet

Värdegrund

*I vårt daghem, i vår förskola
-visar vi varandra respekt
-känner vi oss trygga och mår
bra*

Trivselregler

Jag är artig och visar respekt mot alla i daghemmet och i förskolan. Jag mobbar inte.

Kronoby hösten 2023

Småbarnspedagogik – Förskola

Godkänd av Bildningsnämnden 2.11.2023

ORDLISTA

MOBBNING är när någon blivit utsatt för kränkningar och/eller trakasserier av en eller flera personer vid flera olika tillfällen. Den som är utsatt för mobbning kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig.

KRÄNKNING är en handling som gör att personen som blivit utsatt känner sig ledsen, sårad och mindre värd

DISKRIMINERING är när ett barn behandlas sämre än andra eller missgynnas och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder

TRAKASSERIER är när någon blir kränkt utifrån diskrimineringsgrunderna. Det räcker med en händelse för att någon ska göra sig skyldig till trakasserier.

SEXUELLA TRAKASSERIER är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

KONFLIKT betyder motsättning, tvist, att kollidera, råka i strid.

OSTRACISM innebär social uteslutning

NORMER är osynliga regler som skapas utifrån föreställningar om vad som är "normalt" och vad som är avvikande. Normer finns överallt och de talar om för oss hur vi ska tycka, se ut och vara i olika sammanhang.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER syftar till att skapa en trygg lärmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Åtgärderna ska avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De främjande insatserna ska riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

ÅTGÄRDANDE INSATSER (AKUTA INSATSER) ska sättas in genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

Identifiering av och ingripande i mobbning inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen

Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen kan mobbningen vara fysisk, psykisk eller social. I en barngrupp kan mobbning ta sig uttryck i en otrygg atmosfär eller verksamhet, som barnen använder för att reda ut sina inbördes angelägenheter. Enligt en del forskning kan mobbningen vara könsrelaterad. Pojkar kan använda sig av mer fysiska metoder, medan flickor kan använda sig av mer verbala metoder och metoder för att frysa ut andra ur gruppen. Tillsammans med barnen lär man sig att identifiera och lösa konflikter på ett konstruktivt sätt.

Mobbning är ett grupphenomen, där den som utsätts snabbt blir isolerad. Det är viktigt att skilja på vad som är mobbning och vad som är en konfliktsituation eller ett bråk. Meningskiljaktigheter mellan jämlika kompisar orsakar inte **rädslor** i den andra parten eller undvikande av vissa personer och situationer. Barn reagerar ofta på olika sätt på olika saker och varje sätt att reagera och varje upplevelse ska respekteras och höras. Om ett barn upplever något som mobbning ska personalen omedelbart utreda det och även ingripa.

ATT FRÄMJA OCH FÖREBYGGA

Vi bygger en verksamhetskultur med utgångspunkt i

- att känna sig delaktig och sedd
- att tillhöra en gemenskap
- en trygg atmosfär där man utvecklar förståelse, omsorg och ett ansvarsfullt förhållningssätt mellan individer och grupper
- nolltolerans mot kränkande behandling

Förebyggande åtgärder

- mobbningsförebyggande arbete genom lekar, samarbetsövningar, temadagar och gemenskapsstärkande aktiviteter
- utomhusaktiviteter
- fungerande övervakning under utevistelsen genom närvarande vuxna
- trivselregler görs upp tillsammans med barnen
- vänelever i förskolan
- vid behov hänvisa förskolebarn vidare till elevvårdens tjänster
- personalen följer upp barnens mående och diskuterar med vårdnadshavarna om frågor som väcker oro
- regelbunden fortbildning av personalen

ATT UPPTÄCKA

Att upptäcka mobbning är allas ansvar. Personalen ska vara extra uppmärksam på barn som går ensamma och verkar ledsna. Mobbning kan också upptäckas via enkäter, i samband med lärarnas individuella samtal eller genom rådgivningsbesök. När man observerar en kränkande handling visar man att den inte accepteras. Den ur daghemmets / förskolans personal som observerar eller först får kännedom om det inträffade skriver ner det man vet på *Utredning och uppföljning av händelse-blanketten* och för det vidare till barnets lärare.

Mobbning kan ske på olika sätt. Det kan vara fråga om

1. Psykisk mobbning

Himla med ögonen, kasta menande blickar mellan varandra, göra miner, sucka, tystna, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft osv.

2. Verbal mobbning

Viska, sprida rykten, retas, trakassera, håna, hota, anmärka på kläder el annat, kommentera, fnittra, hånskratta, skämta osv.

3. Fysisk mobbning

Slå, knuffa, sparka, nypa, tafsa, hålla fast, dra i kläder, trycka in i väggen, sätta krokben, gömma saker, kasta väskan mellan sig, stå i vägen för någon osv.

4. Nätmobbing

Sprida rykten, förtal, hot, spridning av bilder o filmer, trakasserier osv.

5. Sexuella trakasserier (se skilt kapitel nedan)

ATT INGRIPA

Läraren diskuterar tillsammans med t.ex. den som fått kännedom om händelsen/ledaren inom småbarnspedagogik och förskola eller med en person från elevvårdsgruppen, med den utsatta eleven. Detta sker på ett smidigt sätt där den utsatta inte känner sig utpekad inför andra.

Vi använder blanketten: *Utredning och uppföljning av händelse*. Vid diskussion med barnet diskuteras VAD som hänt, HUR länge det pågått, VILKA som deltagit. Vi bestämmer tidpunkt när uppföljning ska ske, t.ex. efter 1-2 veckor.

Sedan följer diskussion med de barn som deltagit. Fokus är på vad man ska komma överens om (inte på orsakerna till mobbning). Mobbarna behandlas med respekt trots att man visar bestämdhet i samtalet. Mobbarna ska uppmuntras till att komma med positiva lösningar. Samtal med alla som deltagit ska helst genomföras under samma dag.

Vi kan också ha en gruppdiskussion med de som deltagit för att bekräfta de beslut och överenskommelser som gjorts. Vi kan också diskutera med barngruppen som inte deltagit i mobbningen för att fundera hur dessa kan stöda det mobbade barnet.

Vårdnadshavarna kontaktas efter att samtalen genomförts. Ledaren för småbarnspedagogik och förskola eller gruppens lärare kan också meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som kommit till hans/hennes kännedom till vårdnadshavaren för det barn som **misstänks** för detta och för det barn som utsatts för detta.

ATT FÖLJA UPP

Läraren (eller annan som diskuterade med den utsatta) följer upp med barnet vad som överenskommits. Vid uppföljningen frågar man om situationen har förbättrats, har mobbningen upphört och ev. kommer man överens om tidpunkt för vidare uppföljning.

Uppföljningsdiskussion med de som deltagit i mobbningen görs av läraren och/eller annan som deltagit i utredningen. Läraren frågar om överenskommelserna hållits, hur försäkrar vi oss om att inte mobbningen börjar på nytt och om behov finns bestäms tidpunkt för vidare uppföljning. När behov finns för individuellt stöd kopplas elevvården in.

Uppföljningen antecknas på samma blankett (*Utredning och uppföljning av händelse*)

Om mobbningen inte upphör vidtar daghemmet/ förskolan disciplinära åtgärder. Om detta inte heller hjälper kan annan lämplig myndighet kopplas in (sociala myndigheter eller polisen). Vid svåra och fortgående mobbningsfall bör lärarna och daghemmets/ förskolans övriga vuxna beredas möjlighet till arbetshandledning.

ATT REHABILITERA

Rehabilitering av de inblandade kan vara nödvändig för att hitta nya sätt att umgås och vid behov få bearbeta det som de varit med om. Barnen kan stödas genom samtal med lärarna och erbjudas stödsamtal med skolkuratorn, rådgivningshälsovårdaren eller skolpsykologen. Gruppstärkande övningar kan också fungera som en rehabiliteringsåtgärd.

Sexuella trakasserier

kan komma till uttryck på följande sätt:

- att någon tafsar eller tar på en på ett sätt man inte tycker om
- att någon tittar på ett sätt som man upplever som sexuellt eller obehagligt
- att någon kommer med sexuella anspelningar genom kroppsspråk
- att någon pratar eller skämtar om sex på ett sätt som man inte tycker om
- att någon tar bilder på en som sprids på ett sätt man inte vill
- Att någon kallar en saker som har att göra med sex, t.ex. hora, bög
- Att någon kommenterar ens utseende eller klädsel på ett kränkande sätt
- Att någon tvingar en att utföra sexuella handlingar som känns obehagliga och som man inte vill göra

När det gäller sexuella trakasserier gäller samma förfarande som ovan, när någon får kännedom om sexuella trakasserier ska man se till att ärendet börjar utredas omedelbart.

Misstanke om sexualbrott mot en minderårig ska anmälas till polisen och barnskyddet. I oklara fall kan man utan att ange namn konsultera polisen och barnskyddet.

Elefvårdens personal kan erbjuda lärarna konsultativt stöd för att bedöma behovet av individuell elevvård

Nätmobbing

Nätmobbing är när en person, under en viss tid, blir utsatt för upprepade negativa handlingar via elektroniska kommunikationsmedel.

När någon blir mobbad på nätet är det ofta en förlängning av något som hänt utanför nätet. Barn gör ingen skillnad på nätet och verkligheten.

Aktiv form: bilder, filmer, skvaller, hotelser, spridning av osanningar, elaka och sårande kommentarer.

Passiv form: uteslutande, isolering.

Nätmobbingens särdrag:

- Mobbingen på nätet sker ofta anonymt, vilket gör det svårare att ingripa.
- Att det inte sker öga mot öga kan minska empatin för offret.
- Förövaren ser inte offrets reaktion och det kan vara svårt att veta när man gått för långt
- Det kan vara oklart vilka som är inblandade och vilken roll de egentligen har.
- Spridningen kan vara omfattande och svår att stoppa.
- Vuxna har lite insyn.
- Det är svårt att skydda sig – det kan ske när och var som helst.

Hur agera om du blir utsatt:

- Berätta alltid för någon vuxen
- Spara meddelanden, chattar, skärmdumpar som bevis
- Lär dig hur man spärrar och blockerar personer
- Meddela den ansvariga för nätsidan om du fått osakliga meddelanden.

Fungerar det inte, eller om kränkningen kan anses allvarlig, överväg polisanmälan.

Gyllene regler på nätet:

- Lägg bort telefonen när du samtalar med andra
- Skriv inget som du inte skulle våga säga öga mot öga
- Publicera aldrig bilder på någon annan utan lov – inte ens på Snap
- Var försiktig med humor och ironi – det kan lätt missförstås
- Spamma inte
- Respektera den som vill gå ur gruppen
- Red upp bråk öga mot öga – gärna tillsammans med en vuxen om det behövs
- Skriv inte om allvarliga problem på chatten
- Skicka inte meddelanden på obekväma tider
- Det som är olagligt i verkliga livet är också olagligt på nätet

Information om planen

Planen finns på kommunens hemsida så att vårdnadshavare och personal kan ta del av den.

Planen finns också som pappersversion på daghemmen och förskolorna.

I daghemmet/förskolan informeras barnen om planen på mobbningsförebyggande lärstunder. På föräldramöte informeras om planen.

Dokumentation och uppdatering

Dokumentation av samtal med barn (*Utredning och uppföljning av händelse*) förvaras i samband med barnens planer.

Barnteamet / Elevvårdsgruppen ansvarar för att planen uppdateras varje läsår.

Mer information finns på Utbildningsstyrelsens hemsida:

<https://www.oph.fi/sv/sag-nej-till-allt-vald>